

TV 2/Reklame
Baunegårdsvej 73
2900 Hellerup

København den 20. januar 2005

Klage over tv-reklame for ArtPeople A/S – "Fogh - Historien om en statsminister".

DSU v/Jakob Bjerregaard har ved mail af 9. december 2004 indgivet en klage over en tv-reklame for biografien: "Fogh: Historien om en statsminister". DSU anfører følgende:

" DSU vil gerne klage over, at der igennem TV-reklamen for Anders Fogh Rasmussens nye biografi: "Fogh: Historien om en statsminister" bliver reklameret for en politisk valgt person i højere grad end et produkt.

Indslaget omtaler Anders Fogh Rasmussen og hans politiske gerninger som statsminister i en utrolig positiv tone i højere grad end, at der nu er udkommet en biografi.

De få gange, der ellers er set reklamer for politiske biografier, er der lagt vægt på, at man i denne bog kan få et større kendskab til manden bag f.eks. ministerposten, men ikke direkte omtale manden og hans person.

Vi vil endvidere gerne klage over, at reklamen fremstår som propaganda for Anders Fogh snarere end en reklame for en bog.

Hvis denne reklame findes lovlig, vil fremtiden snart byde på et stort antal produkter, der direkte eller indirekte eksponerer politikere.

Der åbnes dermed op for, at private interesser kan benytte tv-mediet til politiske reklamer, der er forbudt i Danmark.

Annoncøren er udgiveren "Peoples Press" og mediebureauet "Media Wise".

Reklamen viser 5 fotografier af Anders Fogh Rasmussen som barn og ung. Afslutningsvis vises den nyudkomne bog, som har et billedet af Anders

Mediesekretariatet

Vognmagergade 10, 1.
1120 København K

Telefon 3318 6868
Telefax 3318 6869

rtv@mediesekretariatet.dk
www.mediesekretariatet.dk

CVR nr. 11 88 46 52

Bank: Jyske Bank
Reg.nr. 8109
Konto nr. 1002 295

Fogh Rasmussen på forsiden, og det angives med tekst, at Berlingske Tidende og Jydske Vestkysten har givet bogen fem stjerner.

Billedsiden ledsages af følgende speak:

" Du kender ham udmærket - hans navn er Anders Fogh Rasmussen. Men ved du i virkeligheden, hvem han er? Nu får du for første gang hele historien. "Fogh" er årets store anmelderroste biografi. Gå ikke glip af bogen om manden bag magten."

Høring

TV 2 Reklame har i høringsvar af 6. januar 2005 oplyst følgende:

" .....Vi har opfattet reklamen som en præsentation af en ny biografi om statsministeren. Vi har i den forbindelse lagt vægt på, at reklamen, efter vores vurdering, ikke indeholder promoverende omtale af Anders Fogh Rasmussens virke som politiker.

Vi kan således ikke genkende klagers beskrivelse af reklamen, idet vi har svært ved at se, at den "omtaler Anders Fogh Rasmussen og hans politiske gerninger som statsminister i en utrolig positiv tone i højere grad end, at der nu er udkommet en biografi".

Man kan derimod anføre, at reklamen udelukkende oplyser om udgivelsen af en ny biografi om statsministeren samt, at den positive tone er begrænset til udsagnet "årets store anmelderroste biografi".

Det er på den baggrund vores vurdering, at reklamen ikke strider mod den dagældende § 15 i Reklamebekendtgørelsen, idet den på ingen måde kan siges at være en reklame for et politisk parti.

Nævnet har endvidere anmodet om en vurdering af reklamens lovlighed set i forhold til ændringerne i Radio- og Fjernsynslovens § 76, der trådte i kraft den 1. januar 2005.

Det følger af ovennævnte bestemmelses stk. 3, at der ikke må udsendes reklamer for "...valgte medlemmer eller opstillede kandidater til politiske forsamlinger".

Det fremgår af lovbemærkningerne, at bestemmelsen ikke er til hinder for reklamer for *"..bøger, aviser, tidsskrifter og lignende, så længe reklamen ikke benytter et politisk budskab i markedsføringen. Bestemmelsen er så-*

ledes ikke til hinder for reklamer for et historisk værk om et politisk parti eller lignende."

Som tidligere nævnt er det vores opfattelse, at reklamen ikke indeholder hverken direkte eller indirekte politiske budskaber. Reklamens eneste politiske tilsnit er det faktum, at biografien omhandler statsministeren og politikeren Anders Fogh Rasmussen.

Det skal i den forbindelse bemærkes, at det følger af den seneste praksis vedrørende fortolkningen af Menneskerettighedskonventionens art. 10, at det som udgangspunkt kræver en konkret begrundelse, at bringe et forbud mod reklamer for politik i anvendelse.

Såfremt den foreliggende reklame vurderes at stride mod forbudet mod reklamer for politik, vil det i praksis betyde, at der ikke kan reklameres for bøger om politikere eller politiske partier på TV, uanset om den konkrete reklame indeholder politiske budskaber eller ej.

En sådan "enten-eller" løsning vil medføre en betydelig begrænsning i markedsførings-mulighederne for bøger om politikere og politiske partier, hvilket igen vil have indflydelse på disse bøgers muligheder for at blive udgivet.

Det er på den baggrund vores vurdering, at en sådan snæver og automatiseret fortolkning af bestemmelsens rækkevidde vil stride mod Menneskerettigheds-konventionens art 10.

Det er således vores opfattelse, at reklamen hverken promoverer politikeren Anders Fogh Rasmussen eller bestemte politiske anskuelser, hvorfor den ikke er i strid med Radio- og Fjernsynslovens § 76.

Der vedlægges en CD-rom med reklamen, en tekstudskrift, samt en udtalelse fra annoncøren."

ArtPeople A/S har i sin udtalelse af 3. januar 2005 oplyst følgende:

" I forlængelse af brev af 29. december 2004 skal jeg fastslå, at jeg har meget svært ved at genkende klagens indhold i forhold til realiteten.

Reklamen omhandler alene en bogudgivelse, der er en biografi af Anne Sofie Kragh omhandlende statsminister Anders Fogh Rasmussen.

Som det fremgår af udskrift af reklamens speak, er det alene bogen, der anpriser i kraft af dens gode anmeldelser. Opmærksomheden henledes på, at bogen sine steder er kritiske over for statsministeren. Under bogens tilblivelse har det været gældende for bogens lancering og markedsføring, herunder nærværende tv-reklame.

Der er således ingen substans i klagerens postulater. Det virker nærmest som om, klageren ikke har set tv-spottet eller ikke forstået dets budskab, som dog ellers er ganske klart. Jeg må derfor ganske afvise, at den pågældende tv-reklame på nogen måde er ulovlig."

Nævnets vurdering:

Radio- og tv-nævnet har i henhold til § 44, stk. 1, nr. 2, i lov om radio- og fjernsynsvirksomhed jf. lovbekendtgørelse nr. 506 af 10. juni 2004 behandlet sagen på sit møde den 20. januar 2005 og skal **udtale**:

I henhold til den dagældende § 76, stk. 3, i radio- og fjernsynsloven jf. lovbekendtgørelse nr. 506 af 10. juni 2004, måtte der i fjernsyn ikke udsendes reklamer for bl.a. politiske partier.

Spørgsmålet er herefter, om tv-reklamen for biografien om statsministeren må anses for at være en reklame for et politisk parti og dermed stride mod ovennævnte bestemmelse.

Bemærkningerne til bestemmelsen indeholder ikke nogle fortolkningsbidrag til, hvad der skal forstås ved politiske partier.

Ved at vise private barne- og ungdomsfotografier af Anders Fogh Rasmussen giver reklamen imidlertid efter Radio- og tv-nævnets opfattelse seeren indtryk af, at bogen hovedsagelig omhandler Anders Fogh Rasmussen som privatperson og ikke som formand for Venstre. Udsagnet:

" Du kender ham udmærket –hans navn er Anders Fogh Rasmussen, men ved du i virkeligheden, hvem han er?...Gå ikke glip af bogen om manden bag magten"

understøtter denne vurdering, idet befolkningen er bekendt med den professionelle Anders Fogh Rasmussen som politiker og statsminister, men ikke med den person han

"i virkeligheden"

er som fx ægtemand og far. Reklamen fokuserer således på

"manden bag magten"

Selve biografien omtales i rosende vendinger med ordene:

"Årets mest anmelderroste biografi"

og med oplysninger om, at Berlingske Tidende og Jydske Vestkysten har givet bogen fem stjerner. Det er på baggrund heraf Nævnets opfattelse, at reklamen blot omtaler Anders Fog Rasmussen som privatperson og promoverer biografien. Reklamen er derfor ikke i strid med § 76, stk. 3, i radio- og fjernsynsloven.

Bestemmelsen om politiske reklamer blev imidlertid ændret ved lov nr. 1437 af 22. december 2004 med ikrafttræden pr. 1. januar 2005. Reklamen er endnu ikke blevet udsendt i 2005, men det er efter TV 2's opfattelse meget sandsynligt, at reklamen bliver genbooket i indeværende år, hvorfor TV 2 Reklame har fremsat ønske om, at Nævnet ligeledes tager stilling til, hvorvidt reklamen er lovlig efter de nye regler, hvilket Nævnet, de særlige omstændigheder taget i betragtning, finder hensigtsmæssigt.

Den ændrede § 76 har følgende ordlyd:

" Stk. 3. I fjernsyn må der ikke udsendes reklamer for arbejdsgiverorganisationer, fagforeninger, religiøse bevægelser, politiske partier, politiske bevægelser samt valgte medlemmer eller opstillede kandidater til politiske forsamlinger.

Stk. 4. I fjernsyn må der ikke udsendes reklamer for politiske budskaber i perioden fra tidspunktet for udskrivelse af valg til politiske forsamlinger eller folkeafstemninger og indtil afholdelsen af valget eller afstemningen. Er dato for valget eller afstemningen bekendtgjort tidligere end 3 måneder før afholdelsen, indtræder den reklamefri periode først 3 måneder før afholdelsen af valget eller afstemningen."

Ifølge stk. 3 må der således ikke udsendes reklamer for:

"...valgte medlemmer eller opstillede kandidater til politiske forsamlinger".

I lovbemærkningerne til stk. 3, er anført:

"Vedrørende politiske kandidater og løsgængere må der lægges vægt på, om vedkommende stiller op til valg til en politisk forsamling, eller om der på anden måde kan fastslås et politisk tilhørsforhold. Med henblik på at

imødegå omgøelser af forbuddet er situationer, hvor en politisk kandidat medvirker i en reklame, også selv om der ikke samtidig vises partilogo eller andre partipolitiske kendetegn, efter omstændighederne også omfattet af den skitserede bestemmelse."

Det afgørende i denne bemærkning er ordet "medvirker", som lægger op til, at der skal være tale om, at en politisk kandidat aktivt medvirker i en reklame.

ArtPeople A/S oplyser i sit høringsvar, at Anders Fogh Rasmussen ikke har haft nogen indflydelse på bogens lancering og markedsføring, herunder på tv-reklamen.

Yderligere kan henvises til statsministerens svar på folketingsspørgsmål nr. S 1468 stillet af Keld Albrechtsen (EL) den 15. december 2004:

Spørgsmål:

"Er det korrekt, at lanceringen af tv-reklamen for bogen "Fogh" om statsministeren er nøje tidsmæssigt koordineret med statsministerens plan om at udskrive valg i løbet af ganske få uger, er statsministeren enig i, at tv-reklamen i forbindelse med bogen "Fogh" er skjult politisk tv-reklame og derfor en omgåelse af loven, hvilket kendskab havde statsministeren forud for udgivelsen af bogen "Fogh" haft kendskab til kontrakter, udgivelses- og lanceringsplaner om reklamerne i tv, og var statsministeren i givet fald indforstået med disse planer?"

Svar:

"Jeg indvilgede i sensommeren 2002 i at bidrage til tilblivelsen af den pågældende bog i form af samtaler med forfatteren. Herudover har jeg ikke været i kontakt med hverken forfatteren eller forlaget. Jeg har således på ingen måde været inddraget i eller orienteret om markedsføringen af den pågældende bog. Jeg kan derfor afvise enhver -direkte eller indirekte - beskyldning om, at bogen skulle indgå i en partipolitisk dagsorden."

Radio- og tv-nævnet må lægge til grund, at Anders Fogh Rasmussen hverken direkte eller indirekte har eller fremtidigt vil medvirke i beslutningsprocessen om indrykningen af reklamen. Der er og skal således være tale om en fuldstændig kommerciel forlagsbeslutning. Endvidere må det lægges til grund, at forlaget har haft fuld redaktionel frihed uden påvirkning fra Anders Fogh Rasmussen eller Venstre. Reklamen omtaler bogen og efter Nævnets opfattelse ikke partiet Venstre eller Anders Fogh Rasmussen som politisk kandidat. Det afgørende er derfor, at der ikke er tale om en rekla-

me for et parti, Venstre, eller et medlem af Folketinget, Anders Fogh Rasmussen, men at der er tale om en reklame for en biografi om Anders Fogh Rasmussen.

Radio- og tv-nævnet finder derfor, at reklamen ikke vil stride mod den nu gældende § 76, stk. 3.

Efter § 76, stk. 4, er det ikke tilladt at udsende reklamer for politiske budskaber i en periode op til valg til politiske forsamlinger samt ved afholdelse af folkeafstemninger.

Der skal ifølge lovbemærkningerne anlægges en bred fortolkning af begrebet "politiske budskaber". Det anføres, at politiske budskaber ikke blot omfatter partipolitiske spørgsmål, men også ytringer, der har til formål at påvirke opinionen generelt i en politisk retning. Bestemmelsen er imidlertid ikke til hinder for reklamer i fjernsyn for:

"...bøger, aviser, tidsskrifter og lignende, så længe reklamen ikke benytter et politisk budskab i markedsføringen. Bestemmelsen er således ikke til hinder for reklamer for et historisk værk om et politisk parti eller lignende."

Yderligere anføres det, at:

"En bestemmelse med det foreslåede indhold har først og fremmest til formål at beskytte den demokratiske proces, idet finansielt stærke kræfter med politiske budskaber herved ikke har lejlighed til via tv-reklamer at udkonkurrere de svagere. Bestemmelsen har endvidere til formål at beskytte tv-foretagendernes uafhængighed, idet foretagenderne ikke udsættes for pres af den ene eller anden karakter fra finansielt stærke grupper i samfundet. Endelig er der hensynet til, at vælgerne ikke i fjernsyn udsættes for ensidige og direkte forsøg på at påvirke deres politiske stillingtagen."

Radio- og tv-nævnet er af den opfattelse, at den konkrete tv-reklame hverken indeholder billeder, mundtlige eller skriftlige ytringer med politiske budskaber, der har til formål at påvirke opinionen i en politisk retning. Det er, jf. ovenfor, tilladt at reklamere for et historisk værk om et politisk parti eller lignende. Ordet "lignende" udtrykker endvidere, at eksemplet ikke er udtømmende, hvorfor biografier om politiske personer bør kunne sidestilles hermed, såfremt reklamen ikke benytter politiske budskaber i markedsføringen.

Radio- og tv-nævnet finder derfor, at reklamen, hvis den udsendes i perioden fra tidspunktet for udskrivelse af valg til politiske forsamlinger eller folkeafstemninger og indtil afholdelsen af valget eller afstemningen, ikke vil stride mod § 76, stk. 4.

På baggrund af ovenstående træffer Radio- og tv-nævnet følgende

AFGØRELSE:

Tv-reklamen for ArtPeople A/S – "Fogh - historien om en statsminister" udsendt på TV 2 er ikke i strid med den på tidspunktet for udsendelsen af reklamen gældende § 76, stk. 3 i radio- og fjernsynsloven. Endvidere vil en eventuel fremtidig udsendelse af tv-reklamen ikke stride mod den nugældende § 76, stk. 3, og en udsendelse af tv-reklamen i valgperioden vil ligeledes ikke stride mod § 76, stk. 4.

Christian Scherfig
Formand

/Christina Sigvardt
Nævnsssekretær